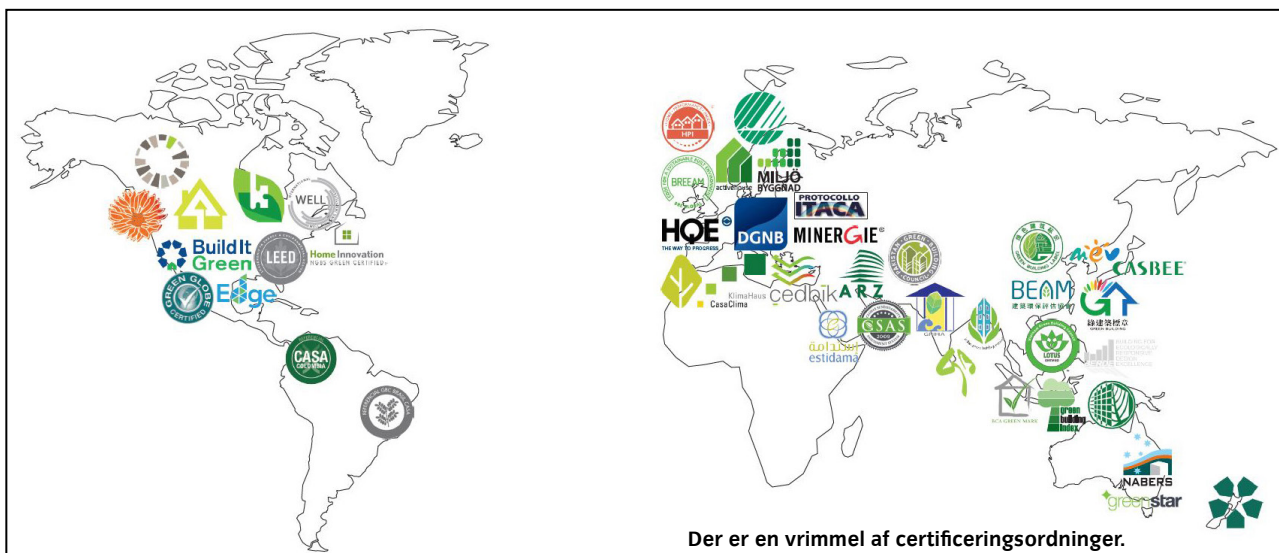

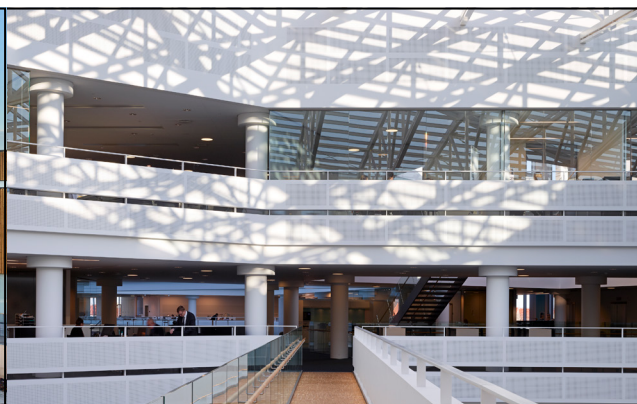
Bæredygtighed er ikke bare tykke vægge og tang på taget

For ti år siden var det kun de mest visionære frontløbere, der inddrog bæredygtighed som en del af byggeprocessen. I dag er bæredygtighed et grundlæggende vilkår for det allermeste byggeri, og dermed er der vokset en vrimmel af certificeringsordninger, der dokumenterer en bygnings bæredygtighed, frem.

Af Helle Lorenzen, kommunikør og journalist (DJ), Blendex.

Fornebu S, indkøbscenter, Snarøya, Norge. Arkitekt: AMB Arkitekter. Certificering: BREEAM Outstanding. Foto: KLP Eiendom

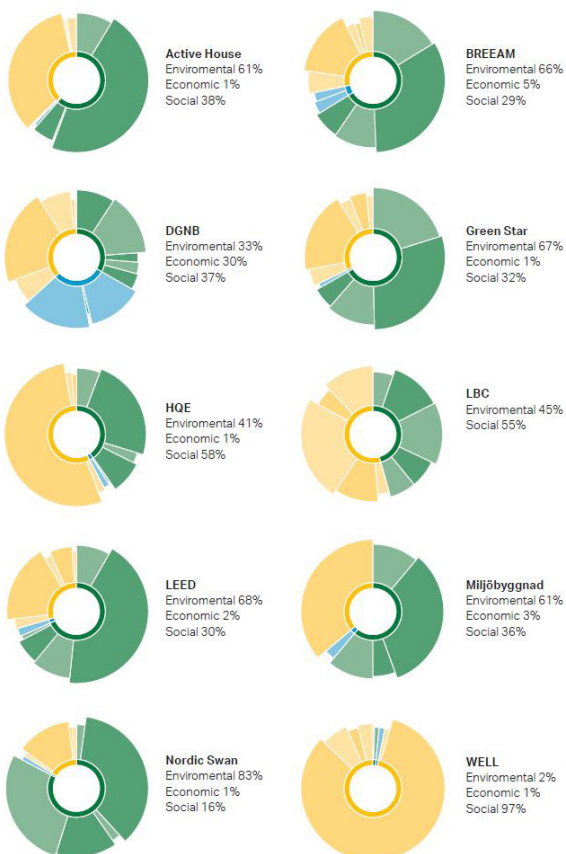
EY's hovedkvarter i København. Arkitekt: 3XN. Certificering: DGNB Guld. Foto: Adam Mørk.

Hvilken certificeringsordning skal man som bygherre vælge og hvorfor? Hvorfor overhovedet lade sit byggeri certificere? Kan man ikke bygge bæredygtigt uden en certificering? Det er nemt at miste overblikket over de certificeringsordninger, der findes, og for at hjælpe byggebranchen, har 3XN Architects' selvstændige innovationsafdeling, GXN, derfor analyseret og beskrevet 10 certificeringsordninger. Det er der kommet "Guide to Sustainable Certifications" ud af. Guiden omfatter certificeringerne DGNB, BREEAM, LEED, Active House, Green Star, HQE, WELL, Living Building Challenge, Nordic Swan og Miljöbyggnad.

Forskelligt fokus

Projektleder på "Guide to Sustainable Certifications" er arkitekt M.Arch og DGNB konsulent, Casper Østergaard Christensen: "En certificering betyder helt konkret, at en tredjepart har verificeret og godkendt, at din bygning eller dit produkt lever op til en vis bæredygtighedsstandard. Man kan dermed, indenfor den samme ordning, sammenligne bygninger eller produkter på tværs. Derimod kan du ikke sammenligne byggerier, der har hver sin certificering, fx en BREEAM-certificering med en DGNB-certificering."

Certificeringsordninger er private ordninger, som man betaler for, og de sætter selv deres egne kriterier for bæredygtighed på en lang række punkter, ligesom de også har forskellig vægtning mellem det sociale, det miljømæssige og det økonomiske aspekt. Fx har Nordic Swan meget tungt fokus på miljøet (83%), WELL vægter næsten udelukkende det sociale (97%) og DGNB har en stort set ligelig fordeling mellem de tre hovedområder.

Oversigt over, hvilke hovedområder certificeringerne vægter.

Hvad skal man vælge?

Når man skal vælge en certificeringsordning for sit byggeri, er det en god idé at undersøge det marked, hvor man skal bygge. Hvilke ordninger er mest brugt i regionen, og hvilket bæredygtigt fokus har de? Der kan være stor forskel på, om man skal bygge i Danmark, Saudi Arabien eller Spanien. Dernæst afhænger valget af ens ambitionsniveau – en certificering kan være mere eller mindre omfattende og omkostningstung. Endelig kan valget af certificering også afhænge af, hvad man har arbejdet med før, hvilke erfaringer man har.

”Nogle bygherrer vælger forskellige certificeringer på det samme byggeri. Men uanset, går man ikke fejl af de tre store, internationalt godkendte certificeringer, BREEAM, DGNB og LEED,” siger Casper Østergaard Christensen og fortsætter:

”I Danmark har vi valgt DGNB, som den ”man bruger”, men stadigvæk kan man også sagtens bruge BREEAM eller LEED. Vi har valgt DGNB, fordi den er nyere end de to andre, og den er ”født” som bæredygtighedscertificering, hvor de to andre store startede som en miljøcertificering og siden har udviklet sig til at omfatte de andre aspekter af bæredygtigt byggeri. De har dog stadig en slagside med fokus på energi. DGNB har også en mere ligelig fordeling mellem det økonomiske, sociale og miljømæssige aspekt.”

Certificering kvalificerer bygningen – også i kroner og ører

Det er en relativt omfattende og dokumentationstung proces at lade sit byggeri certificere – bæredygtighed handler ikke kun om tykke vægge og tang på taget, men er en kompleks størrelse med rigtig mange aspekter, som oven i købet kan være modsatrettede. Det er da også langt fra alle byggerier, der har en bæredygtig certificering. Det er noget, bygherren vælger til.

”En bygning kan være nøjagtig lige så bæredygtig uden certificering som en med certificering. Den store forskel er, at du med en certificering har fået dit byggeri vurderet af en tredjepart. Bæredygtigheden er ikke noget, du som bygherre selv påstår. Det er dokumenteret, og det er mere troværdigt. Et certificeret byggeri er også mere værd i kroner og ører – hvilket er en fordel, hvis det skal sælges videre – end et uden certificering, selvom det er ligeså bæredygtigt. Certificeringen forankrer så at sige bygningens værdi,” påpeger Casper Østergaard Christensen, som også mener, at en certificering er en kvalitetssikring og en bevidstgørende proces. Den kan være med til modvirke mange fejl og mangler, fordi man tænker sig ekstra om i byggeprocessen. På denne måde kan man få et byggeri af en højere kvalitet, uden at det nødvendigvis bliver dyrere, men forhåbentlig kan man spare penge ved at undgå udbedringer og byggeskader.

”Når et byggeri skal igennem en certificeringsproces, er både bygherre og rådgiver tvunget til, på forhånd at tænke bygningen igennem i alle led og på alle niveauer. Man gør op med ”vi plejer”-vanen, fordi man skal tage stilling til produkter, materialer og processer. Der er forskellige tests både før og efter byggeriet, som dokumenterer, at man holder, hvad man lover. En certificering gør dermed op med varm luft, ligesom den også er en bevidstgørende proces, som giver ny indsigt i bæredygtighed og alle dens aspekter. Vi får en mere ensartet opfattelse af, hvad bæredygtighed handler om – og dermed også et fælles sprog.”

En fordel at få produkter vurderet

Nogle certificeringer foregår på produkt- og materialeniveau. Andre, som DGNB, BREEAM og LEED, som handler om bygningen, certificerer ikke produkterne som sådan, men de indgår i en samlet vurdering af bygningen i forhold til en lang række bæredygtige kriterier. Produkterne påvirker derfor direkte de point, som en bygning scorer i certificeringen og er en stor del af samlede dokumentation, som bygherren eller rådgiveren skal indsamle.

UN City, København. Arkitekt: 3XN. Certificering: LEED Platin. Foto: Adam Mørk.

”Det er en stor hjælp for fx arkitekten, når en leverandør kan dokumentere sine produkter i forhold til en bæredygtig certificering. Arkitekten vil naturligvis lede efter og være tilbøjelig til at vælge produkter, der har point at bidrage med til bygningens samlede certificering. Det letter processen,” siger Casper Østergaard Christensen.

Større opmærksomhed på cirkulær økonomi

Kriterierne i certificeringsordningerne udvikler og ændrer sig hele tiden, fx udarbejder DGNB en ny manual cirka hvert andet år med opdaterede kriterier, som byggebranchen har indflydelse på udviklingen af.

”I mange år har det energimæssige aspekt hersket, men der kommer mere og mere fokus på materialerne, herunder komfort og omkostninger. Certificeringerne går mere i detaljer med produkterne og, hvad de er lavet af. Især har cirkulær økonomi, altså genanvendelse af materialer til nye produkter, stor opmærksomhed. Hvor kommer

materialerne fra, hvordan er de forarbejdet, hvordan er de udvundet, hvilke vilkår har arbejdskraften? Vi ønsker jo ikke at genanvende noget skidt,” understreger Casper Østergaard Christensen.

Blendex solafskærmning dokumenterer point

Blendex solafskærmningsprodukter er blevet vurderet i forhold til de tre internationalt anerkendte certificeringsordninger BREEAM, LEED og DGNB og kan dermed dokumentere, hvor mange point produkterne bidrager med til et bæredygtigt byggeri.

<https://blendex.dk/projektering/baeredygtighed-dokumenteret/>